

В результате перераспределения образуются вторичные и производные доходы, которые служат для формирования конечных пропорций распределения национального дохода. Инструментом перераспределения являются налоги, уплачиваемые в республиканский и местный бюджеты юридическими и физическими лицами в соответствии с требованиями Налогового кодекса Республики Беларусь. Из доходов работников в бюджет уплачиваются подоходный налог, страховые взносы в фонд социальной защиты населения, налог на недвижимость, земельный налог и др. Что касается прибавочного продукта, то в его составе можно выделить три группы налогов – налоги, исчисляемые из выручки от реализации (НДС, акцизы); налоги, относимые на затраты (земельный налог, экологический налог, налог за добычу (изъятие) природных ресурсов, страховые взносы в фонд социальной защиты населения, налог на недвижимость); налоги, уплачиваемые из прибыли организаций, а также чистую прибыль, направляемую на воспроизводственные нужды субъектов хозяйствования.

В условиях развития финансового рынка, который, несомненно, следует рассматривать как важнейшую сферу финансовой системы государства, объективно необходимо выделить третью функцию финансов – функцию наращивания общественного богатства. Сущность данной функции заключается в том, что в условиях финансового рынка (в частности фондового) увеличивается действительная или реальная стоимость капитала организаций, посредством как долевых, так и долговых ценных бумаг. В случае долевых ценных бумаг это происходит путем возрастания их стоимости на рынке выше номинальной, при формировании рыночной цены, базирующейся на законе спроса и предложения. Прирост этой цены увеличивает национальное богатство государства (НБГ), в виде прироста дохода. Относительно долговых ценных бумаг, то здесь ситуация аналогичная и прирост НБГ имеет также место в случае превышения их рыночной стоимости сверх номинальной.

Литература

1. Финансы и финансовый рынок: учеб.пособие/ Г.Е. Кобринский [и др.]; Под общ. ред. Г.Е Кобринского, М.К. Фисенко. – Минск: Выш.шк.,2011. – 343 с.
2. Теория финансов: учеб.пособие /Н. Е. Заяц, М. К. Фисенко, Т. В. Сорокина и др.; Под ред. проф. Н. Е. Заяц, М. К. Фисенко. – Мн.: БГЭУ, 2005. – 351 с.
3. Финансы: Учебник для вузов / Под ред. проф. Л.А. Дробозиной. – М. : ЮНИТИ, 2001. – 527 с.

Харченко І.В., канд. екон. наук, доцент
Центральноукраїнський національний
технічний університет
Малишок В.І., директор фірми «Агрохім»
м. Кропивницький

СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД ДО РОЗРАХУНКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ВИБОРУ НОВОЇ ТЕХНІКИ

Як відомо, нова техніка (НТ) повинна бути економічно ефективною. Відомий також і критерій економічної ефективності НТ – це мінімум приведених витрат в

розрахунку на одиницю продукції – мінімум питомих приведених витрат. Відомий також і метод розрахунку цього критерію. Спочатку розраховується річний фонд роботи техніки з урахуванням змінності роботи, тривалості робочої зміни та факторів надійності роботи техніки – середнього часу напрацювання на відмову та середнього часу усунення відмови. Потім, враховуючи годинну експлуатаційну продуктивність НТ, визначаємо річну експлуатаційну продуктивність $Q_{e.p.}$. На основі ціни нової техніки визначаємо величину капіталовкладень споживача. Використовуючи дані про технічні характеристики техніки, визначаємо поточні (експлуатаційні) витрати при використанні техніки. Річні приведені витрати визначаємо за формулою (1)

$$Z_p = I + K \cdot E_n, \quad (1)$$

Поточні річні витрати на виконання технологічного процесу складаються з витрат на зарплатня робітників які керують машиною; витрат на технічне обслуговування і ремонт; витрат на енергоносії (електроенергію, пальне); витрат на мастильні матеріали; витрат на перебезування. витрат на масло для гідросистеми: витрат на змінне обладнання. $E_H = 0,16$ – нормативний коефіцієнт економічної ефективності.

Питомі приведені визначаються за формулою (2):

$$Z_{yp} = \frac{Z_p}{Q_{e.p.}} \quad (2)$$

Можна було б вважати, що дана методика є такою, що враховує всі нюанси використання НТ. Так, при збільшенні річного фонду часу роботи техніки внаслідок, наприклад, збільшення напрацювання на відмову згідно зменшаться витрати на одиницю продукції, що є метою удосконалення НТ. При зменшенні капітальних витрат (ціни) без зменшення її технічної продуктивності або зменшення експлуатаційних витрат внаслідок удосконалення конструкції зменшаться приведені, а значить, і питомі приведені витрати. Послідовність розрахунків в різних галузях машинобудування може бути різною Наведена вище послідовність використовується в галузі будівельних, дорожніх машин та будівництва. В галузі сільгоспмашинобудування методика визначення економічної ефективності передбачає з самого початку розрахунок питомих приведених витрат по перерахованим вище елементам. Важливо те, що критерієм і шуканим показником у всіх випадках є один і той же показник.

Проте не завжди вибір техніки здійснюється, виходячи з даного критерію. Це довели опитування про способи вибору сільгосптехніки (тракторів і комбайнів) кіровоградських фермерів. Відомо, що в конкурентній боротьбі за споживача виробники сільгосптехніки з країн СНД безнадійно програють. Правда, частка продукції окремих виробників країн СНД все-таки користується попитом. Чому так відбувається? Чому в деяких випадках спрацьовує фактор нижчої ціни (всім відомо, що сільгосптехніки з країн СНД коштує значно – інколи в рази – менше). При опитуванні кіровоградських фермерів, які пріоритети для них найважливіші про виборі комбайнів і іншої с/г техніки, ми зробили висновок, що їх (фермерів) приваблює вища економічна ефективність техніки. Дуже часто це закордонна техніка. Фермери не володіють нюансами методики розрахунку економічної ефективності, але на своєму кармані це дуже добре відчують. При

значно вищій ціні ця техніка має незрівнянно вищу продуктивність, надійність, моторесурс та мінімальні втрати врожаю. Наведена вище методика визначення економічної ефективності може це обґрунтувати і довести цифрами. Але буває, що це може бути і вітчизняна с/г техніка. Тоді фермери купують вітчизняну продукцію. Але в деяких випадках розрахункова економічна ефективність сільгосптехніки, виробленої в країнах СНД, є вищою, проте вибір споживача залишається за закордонною технікою. Виявляється, що в конкретних умовах є також інші важливі міркування, які впливають на вибір. Наприклад, продуктивність. В реальних виробничих умовах буває дуже важливо швидко обробити землю, поки погода дає на це шанс. Для цього потрібна висока продуктивність техніки. В конкретному випадку розрахунки економічної ефективності можуть довести, що застосування продуктивної техніки приведе до більших витрат, ніж застосування менш продуктивної вітчизняної техніки. Але це за умови наявності часу. Якщо ж погодні умови не дають такої можливості, то в подальшому невиконання необхідних робіт в полі (незатримана волога і т. ін) приведе до значно – в рази – більших втрат. Відповідно звичайні розрахунки економічної ефективності не будуть коректними в сенсі отримання фірмою максимально можливої вигоди. Можна передбачити подібну ситуацію з напрацюванням на відмову. Якщо розрахунково більш економічно ефективна техніка виходить з ладу на полі і її ремонт потребує багато часу на приїзд рембригади і сам ремонт, а чекання ремонту приведе до втрат врожаю, то більш ефективною з точки зору кінцевого результату буде більш надійна, але більш дорога в експлуатації техніка. Цю думку підтверджують дані таблиць 1 і 2. Виходячи з таблиці 1, можна побачити, яка техніка з закордонних є більш ефективною. Але не завжди більше продається тільки найбільш ефективна техніка – таблиця 2.

Таблиця 1

Порівняльні показники тракторів різних марок на випробуваннях

Параметр	Claas Xerion 3800	Fendt 9836 Vario	New Holland 390	Challenger MT6850	John Deere 8335 R	T-150
Потужність, К.с.	385	356	340	345	335	150
Витрати пального на 1 га	21,5	22	27,5	27,7	33,3	15
Продуктивність, га/год	2,76	2,1	2,35	2,22	1,79	1,2
Ціна	125000 \$	122000€	90000€	111000€	122500€	50000\$

З цього можна зробити такий висновок.

Підходити до вибору НТ треба з позицій не локальної, а загальної, системної ефективності. Відповідно це вимагає перегляду підходу до визначення більш ефективного варіанту НТ. На наш погляд, при визначенні економічної ефективності НТ треба враховувати такі питання:

1. За яких умов можна отримати максимальний загальний (системний) економічний ефект?
2. Які погодні, ринкові чи інші умови можуть вимагати зміни (або варіації) технічних показників техніки і до яких меж(які саме продуктивність, потужність, напрацювання на відмову, моторесурс, міжремонтний період і т.ін)?

3. Які можливі проблеми в роботі техніки можуть привести до незапланованих втрат?

4. Чи є сенс підвищувати технічні показники?

5. При цьому ми вважаємо, що сам критерій мінімуму питомих приведених витрат є важливим і актуальним для визначення більш ефективного варіанта техніки.

Таблиця 2

Імпорт тракторів в Україну по торгових марках. 2016 року

Торгова марка	К-ть	80-100к.с.	100-200 к.с.	200-300к.с.	> 300к.с.	Митна вартість, \$
Belarus	1 414	1 305	102	7		23 729 055
John Deere	155	1	37	57	60	14 514 587
New Holland	61		2	10	49	7 284 628
Case	50		10	7	33	5 787 200
Deutz Fahr	45	17	6	22		3 674 435
Challenger	17			2	15	2 839 299
Claas	17			8	9	2 509 538
Fendt	7		1	1	5	783 233
Lambordgini	8		5	3		559 235
Другие	11	1	9	1	0	399 689
Всього	1 785	1 324	172	118	171	62 080 899

Можливо, це не всі питання, на які треба відповісти, щоб правильно вибрати техніку в конкретній ситуації. Які головні міркування повинні бути поставлені на перший план? На нашу думку, це питання, яку стратегію буде реалізувати даний виробник і яким вимогам повинна відповідати дана техніка.

Такий підхід дасть можливість правильно оцінити всі вимоги до техніки, оцінити можливі несподіванки і загрози для фірми та вибирати техніку таким чином, щоб відповідати даним викликам.

Література

1. Agrohimi (Електронний ресурс) - режим доступу <http://www.agrohimteh.com.ua>

Хачатрян В.В., канд. екон. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний
інститут КНТЕУ
м. Вінниця

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової системи господарювання проблема мотивації праці заслуговує детального вивчення. Прагнення підприємств отримати якомога більше конкурентних переваг від найму та використання висококваліфікованого персоналу, ефективного використання усього ресурсного потенціалу є рушійною силою розвитку. Тому, система управління господарюючими суб'єктами зможе